

*Рожеченко В. М.,
викладач кафедри фізичного виховання
та тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ (м. Дніпро)*

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ, ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ТА ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАВООХОРОННИХ КАДРІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Rozhechenko V. M. Ways of Improving the Level of Physical, Tactical-Special and Fire Training Of Law Enforcement Personnel of Ukraine under the Conditions of Martial State
Keywords: *special training, martial law, professional skills, practical shooting*

За версією Global Risk Assessment Україна, через розв'язану росією на її території війну, прогнозовано потрапила в топ найнебезпечніших країн світу в 2022 році. Про це свідчать дані щорічного рейтингу Global Guardian. Так, аналітики присвоїли Україні «екстремальний» бордовий рейтинг, який зазвичай отримують країни, на території яких відбуваються активні бойові дії або фіксується неконтрольовано високий рівень злочинності. Крім України, екстремальними визнали такі країни, як Лівія, ЦАР, Ємен, Сомалі, Буркіна-Фасо, Сирія і Афганістан.

В умовах військового стану для стримування збройної агресії росії українські законодавці дали можливість цивільним використовувати зброю для захисту своєї держави проти російських загарбників. Зі слів міністра внутрішніх справ Дениса Монастирського було роздано десятки тисяч одиниць зброї у великих містах. Поки що рано говорити про наслідки масової видачі громадянам вогнепальної зброї, але вже зараз фіксується зростання на 37 % кількості злочинів, пов'язаних саме із застосуванням вогнепальної зброї по Україні.

В таких умовах професійна підготовка працівників правоохоронних органів є вирішальним фактором забезпечення законності при охороні правопорядку та боротьбі зі злочинністю.

Правоохоронцям все частіше доводиться стикатися з агресивними, добре фізично та юридично підготовленими правопорушниками. Чисельні випадки нападів на працівників правоохоронних органів, нерідко із застосуванням холодної та вогнепальної зброї, призводять до важких травм, поранень та навіть загибелі цивільних осіб. Ризик, як фізичний, так і психологічний, є сьогодні об'єктивною складовою у професійній діяльності співробітників правоохоронних органів і спеціальна робота щодо забезпечення їхньої особистої безпеки, тобто цілеспрямованого зменшення такого ризику до реально можливої межі надзвичайно важлива.

Зазначені обставини визначають високі вимоги до якості та рівня фізичної, вогневої та тактико-спеціальної підготовки.

Фізична підготовка є частиною службово-прикладної професійної підготовки майбутніх правоохоронців та України. Рівень загальної фізичної та техніко-тактичної підготовки співробітника правоохоронних органів – одна з головних складових ефективного несення служби та досягнення професійних цілей.

Формування навичок професійно-прикладної фізичної підготовки вимагає обов'язкової міжособистісної взаємодії, безпосереднього педагогічного контролю та безперервного процесу їх удосконалення. Неможливо досконало опанувати техніку затримання правопорушника без практичного відпрацювання у спарингу або без безпосереднього контролю з боку викладача [1].

Викладачам необхідно уявляти які фізичні якості повинні мати правоохоронці і як в подальшому ці якості будуть задіяні відповідно до своїх посадових обов'язків майбутніми співробітниками правоохоронних органів та військовослужбовцями збройних сил України. Також їм необхідне розуміння з якими загрозами стикаються правоохоронці та які завдання повинні вирішувати. Завдання, які вирішують правоохоронці та військовослужбовці різні, тому і фізичні якості якими вони повинні володіти теж різні. Аналізу підлягає специфіка і фізичні навантаження професійної діяльності фахівців.

Фізична підготовка правоохоронців має носити більш спеціалізований характер в залежності від специфіки службової діяльності. Відсутність спеціальної спрямованості у фізичній підготовці майбутніх правоохоронців значно знижує в результаті якість професійної підготовки.

Завдання фізичної підготовки спеціальної спрямованості:

- 1) розвиток провідних для цієї професії фізичних якостей;
- 2) виховання професійно важливих для даної діяльності психічних якостей (вольових, оперативного мислення, якостей уваги, емоційної стійкості, швидкості сприйняття та ін.);
- 3) формування та вдосконалення професійно-прикладних рухових умінь та навичок (пов'язаних з особливими зовнішніми умовами майбутньої професійної діяльності, у тому числі сенсорних навичок);
- 4) підвищення функціональної стійкості організму до несприятливого впливу чинників специфічних умов праці;
- 5) застосування спеціальних знань, набутих умінь, навичок та якостей у професійній діяльності.

В сучасних умовах існує певна необхідність в розробленні комплексної науково-обґрунтованої системи міждисциплінарної взаємодії, що дозволяє сформувати стійкі професійні навички слухачів вишів та підвищення рівня бойової готовності (фізична підготовка для окремих спеціальностей, підрозділів).

Вогнева підготовка є складовою частиною підготовки майбутніх правоохоронців. Вогнева підготовка – спеціальна дисципліна, яка будується на певних законах та принципах і повинна змінюватись відповідно із зміною характеру сучасного вогневого контакту із супротивником і технічним процесом. Це дуже складний і тонкий процес, який має бути заснований:

- на переході у процесі навчання від простого до складного;
- на аналізі реального досвіду бойових контактів;
- на доцільності можливих дій під час вогневого контакту;
- на максимальній ефективності у досягненні заданих рівнів підготовленості;
- на можливості використання всього арсеналу зброї;
- на постійному комплексному підході до вогневої, фізичної та тактичної складових підготовки працівників і курсантів;
- на технологічності та гнучкості у процесі навчання відповідно до еволюції бою та технічних бойових засобів.

В останні роки спостерігається тенденція переходу вогневої підготовки спецпідрозділів ближнього і далекого зарубіжжя на практичну базу. Практична стрільба – це динамічна стрілецька дисципліна, що поєднує в собі три рівнозначних елементи: потужність, влучність та швидкість. Інакше кажучи, стрілець повинен вміти не тільки потрапляти в ціль, але і робити це якомога швидше [2].

Практична стрільба є універсальною системою визначення та удосконалення рівня стрілецької майстерності, яка увібрала у себе найкращі напрацювання з навчання стрільби в умовах наближених до реальних.

Унікальність практичної стрільби полягає в якомога реалістичному відтворюванні умов реального застосування вогнепальної зброї – будь то на полюванні, при виконанні службового обов'язку або при захисті Батьківщини.

Практична стрільба вимагає напруження нервів, концентрації інтелекту і фізичних сил майбутнього правоохоронця. Під час виконання вправи потрібно обробляти кожен постріл, швидко рухатися, контролюючи положення зброї. Для підвищення стресостійкості бажано періодично при виконанні вправ використовувати всілякі види імітації бойової обстановки (світлові, димові, звукові тощо) [3].

Навчальні заняття з тактико-спеціальної підготовки повинні мати метою формування у майбутнього правоохоронця високого рівня психологічної готовності до правомірного застосування фізичної сили, спецзасобів і вогнепальної зброї. Основним механізмом забезпечення цього, як відзначає О. Тимченко, є встановлення міцного зв'язку між розумовими способами дій правоохоронця та емоційно-вольовим регулюванням цих дій [4]. При цьому можуть використовуватися типові ситуації виникнення загрози для поліцейського та оточення, класифіковані за ступенем небезпеки та відповідними ознаками. В основі такої навчальної роботи знаходиться метод моделювання ризиконебезпечних ситуацій. Їх аналіз на заняттях має на меті формування у поліцейських психологічних установок, які дають їм змогу передбачувати агресивну поведінку осіб за типовими ознаками і набувати готовності до адекватного реагування. Формування зазначених психологічних установок вимагає виховання у майбутніх поліцейських певних психологічних якостей, серед яких у результаті проведеного опитування працівників (які неодноразово брали участь в затриманнях правопорушників в екстремальних ситуаціях) були названі такі:

- здатність зібратися в небезпечній ситуації;
- емоційна стійкість;
- врівноваженість і самовладання;
- упевненість у собі;
- здатність передбачати розвиток конфліктної ситуації;
- уміння вирішувати конфліктні ситуації без застосування сили;
- рішучість;
- розвинені морально-етичні якості.

Серед основних засобів моделювання психологічних чинників ризиконебезпечних ситуацій виділяють:

- 1) словесно-знакові засоби;
- 2) засоби наочності;
- 3) тренажерні засоби;
- 4) імітаційні засоби;
- 5) реальні засоби оперативно-службової діяльності [5-6].

Таким чином, узагальнивши вищевикладене можна дійти висновку щодо необхідності враховування в роботі ЗВО сучасних тенденцій та вітчизняного досвіду проведення спеціальних операцій. З метою підвищення ефективності та злагодженості дій правоохоронців збільшити навантаження під час тренувань з вогневої, тактико-спеціальної та спеціальної фізичної підготовки з використанням ускладнюючих факторів з додатковим негативним психологічним і фізичним впливом, що підвищить їх професійну придатність в процесі виконання службово-бойових та оперативно-службових завдань.

Список використаних джерел:

1. Скрипченко І. Т., Рожченко В. М., Скрипченко О. Т. Інноваційний підхід в підготовці майбутніх правоохоронців зі спеціальної фізичної підготовки. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України*: тези IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 19 листопада 2020 р.). Київ: НУОУ, 2020. С. 116-117.
2. Скрипченко І. Т., Скрипченко О. Т. Використання страйкболу в підготовці майбутніх правоохоронців у спеціалізованих ЗВО. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України*: тези IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 19 листопада 2020 р.) Київ: НУОУ, 2020. С. 118-119.
3. Скрипченко І. Т., Мороз Ю. М., Рожченко В. М. Формування психологічної готовності на заняттях з вогневої підготовки з урахуванням гендерних особливостей. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України*: тези V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 19 листопада 2020 р.) Київ: НУОУ, 2020. С. 135-138.
4. Тімченко О. В. Екстремальна психологія: підручник. Київ: ТОВ «Август Трейд», 2007. 502 с.
5. Скрипченко І. Т., Маркечко К. А., Скрипченко О. Т. З досвіду використання інтерактивних методів навчання у ЗВО МВД при викладанні дисциплін професійного спрямування. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України*: тези IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 19 листопада 2020 р.). Київ: НУОУ, 2020. С.114-115.

6. Скрипченко І. Т., Рожеченко В. М. Використання спеціальних приладів в системі професійної підготовки здобувачів у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України: тези VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 25 листопада 2022 р.).* Київ: НУОУ, 2022. С. 84-87.

Проскурня Є. Є.,
*старший викладач кафедри тактико-спеціальної
та спеціальної фізичної підготовки
Одеського державного університету
внутрішніх справ (м. Одеса)*
Ком'яга А. В.,
*старший викладач кафедри тактико-спеціальної
та спеціальної фізичної підготовки
Одеського державного університету
внутрішніх справ (м. Одеса)*

**ОСОБЛИВОСТІ ЖІНОЧИХ ТРЕНУВАНЬ З ГИРЯМИ,
В КОНТЕКСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЖІНОК-ПОЛІЦЕЙСЬКИХ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ІЗ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ**

Proskurnya Ye. Ye., Komiaha A. V. Peculiarities of women's training with kettlebells, in the context of improving the physical training of female police officers in institutions of higher education with specific training conditions

Keywords: *educational institutions with specific learning conditions, police officer, kettlebell sport, kettlebell fitness, physical training*

Складовою професійної програми сучасного поліцейського є рівень його фізичної підготовки, що визначається рівнем розвитку основних рухових якостей та сформованістю рухових умінь і навичок застосування поліцейських заходів примусу та інших технічних дій, які використовуються під час виконання службових обов'язків.

У формуванні життєво важливих рухових умінь і навичок, розвитку фізичних якостей, вихованні морально-вольових та інших якостей особистості жінок-курсанток важливе значення має гирьовий спорт, можливості якого, як показує практика, невичерпні.

За допомогою гирьового спорту можна внести корекцію фізичного розвитку, виправити вроджені дефекти будови тіла (вужькі плечі, сутулість, непропорційність розвитку окремих м'язових груп тощо). Гирі мають ряд переваг, а саме: простота, доступність і економічність [1].